

КЕДЕНДІК ОПЕРАЦИЯЛАР ЖӘНЕ ОЛАРДЫ ЖАСАЙТЫН ТҮЛҒАЛАР ТУРАЛЫ

Сабақтың мақсаты: Кедендік операциялардың түрлерімен таныстыру, оларды жүзеге асыру тәртібін түсіндіру, кедендік операцияларды жүргізетін тұлғалар туралы мәліметтерді игеру.

1. Кедендік операциялар, оның ішінде тауарларды кедендік тазартуға байланысты операциялар және оларды жасау тәртібі – осы Кодексте, Еуразиялық экономикалық одақтың кеден заңнамасында, ал Еуразиялық экономикалық одақтың кеден заңнамасында айқындалмаған бөлігінде не Еуразиялық экономикалық одақтың кеден заңнамасында көзделген жағдайларда Қазақстан Республикасының кеден заңнамасына сәйкес айқындалады.

Тауарларды кедендік тазарту деп Еуразиялық экономикалық одақтың және Қазақстан Республикасының кеден заңнамасында белгіленген, тауарларды ішкі тұтынуға енгізу үшін, олардың экспорты үшін немесе тауарларға өзге де кедендік рәсімді қолдану үшін қажетті кедендік операцияларды жасау түсініледі.

Кеден органдары лауазымды адамдарының тауарларды кедендік тазартуды жасау тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

2. Кедендік операцияларды жасау тәртібі мен нұсқаулықтары Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік шекарасы арқылы өткізілетін тауарлар санаттарына, тауарларды, тұлғаларды тасымалдау (тасу) жүзеге асырылатын көлік түріне, тауарларды Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік шекарасы арқылы өткізетін адамдарға, тауарларды кедендік декларациялау мен шығару ерекшеліктеріне, сондай-ақ тауарлар орналастырылатын кедендік рәсімдерге байланысты айқындалады.

Қазақстан Республикасының кеден заңнамасында белгіленетін кедендік операцияларды жасау тәртібі мен нұсқаулықтары кедендік-тарифтік реттеу шараларын, тыйым салулар мен шектеулерді, ішкі нарықты қорғау шараларын толық не ішінара қолданбауға алып келмеуге тиіс.

3. Кедендік операциялар тауарлардың шыққан жеріне, тауарларды жөнелтуші елге және межелі еліне қарамастан бірдей жасалады.

4. Кеден органдарының кедендік операцияларды жасау кезіндегі талаптары негізделген болуға және Еуразиялық экономикалық одақтың және (немесе) Қазақстан Республикасының кеден заңнамасының сақталуын қамтамасыз ету үшін қажетті талаптармен шектелуге тиіс.

Кеден органдарының кедендік операцияларды жасау орны мен уақыты

1. Кедендік операцияларды кеден органдары өздері орналасқан орындарда және өздерінің жұмыс уақытында жасайды.

2. Осы Кодексте көзделген не уәкілетті орган көздеген жағдайларда, мүдделі тұлғаның уәжді сұрау салуы бойынша кеден органдары жекелеген кедендік операцияларды кеден органдары орналасқан орыннан тыс және (немесе) жұмыс уақытынан тыс жасауы мүмкін.

3. Жекелеген кедендік операциялардың тізбесін, оларды жасау тәртібін, сондай-ақ кедендік операцияларды жасау орындарын уәкілетті орган бекітеді.

.Кедендік операцияларды жасау үшін қажетті құжаттар және (немесе) мәліметтер

1. Кодексте айқындалған тұлғалар кеден органдарына осы Кодекске сәйкес кедендік операцияларды жасау үшін қажетті құжаттарды және (немесе) мәліметтерді ұсынуға міндетті. Олар: 1) тауарлармен мәмілелер жасалғанын растайтын құжаттар, ал мұндай мәміле болмаған жағдайда – тауарларды иелену, пайдалану және (немесе) оларға билік ету құқығын растайтын өзге де құжаттар, сондай-ақ декларанттың иелігіндегі өзге де коммерциялық құжаттар; 2) көліктік (тасымалдау) құжаттар; 3) кедендік декларацияны беретін адамның өкілеттіктерін растайтын құжаттар; 4) тыйым салулар мен шектеулердің,

ішкі нарықты қорғау шараларының сақталуын растайтын құжаттар; 5) тауарлардың шығарылған жері туралы құжаттар; 6) Сыртқы экономикалық қызметтің тауар номенклатурасына сәйкес сыныптау кезінде пайдаланылған тауарлардың сипаттамаларын растайтын құжаттар, ол болған жағдайда тауарларды сыныптау туралы алдын ала шешім, ал Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік шекарасы арқылы құрастырылмаған немесе бөлшектелген түрде, оның ішінде жиынтықталмаған немесе жасалып бітпеген түрде өткізілетін тауарларды (тауарлардың құрауыштарын) кедендік транзит кедендік рәсіміне сәйкес кедендік декларациялаған жағдайда – Еуразиялық экономикалық одаққа мүше кез келген мемлекеттің кеден органы осындай тауарларға қатысты қабылдаған тауарларды сыныптау туралы алдын ала шешім не Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік шекарасы арқылы құрастырылмаған немесе бөлшектелген түрде, оның ішінде жиынтықталмаған немесе жасалып бітпеген түрде өткізілетін тауарларды сыныптау туралы шешім; 7) кедендік төлемдердің, салықтардың, арнайы, демпингке қарсы, өтемақы баждарының төленгенін және (немесе) кедендік баждарды, салықтарды, арнайы, демпингке қарсы, өтемақы баждарын төлеу жөніндегі міндеттің орындалуын қамтамасыз етуді растайтын құжаттар; 8) кедендік төлемдерді, салықтарды төлеу бойынша жеңілдіктер берудің мақсаттары мен шарттарының сақталуын растайтын құжаттар; 9) кедендік баждарды, салықтарды төлеу мерзімінің өзгергенін растайтын құжаттар; 10) тауарлардың мәлімделген кедендік құнын, оның ішінде оның шамасын және тауарлардың кедендік құнын айқындау әдісін растайтын құжаттар; 11) тауарларды кедендік транзит кедендік рәсімімен орналастырған кезде оларды автомобиль көлігімен тасымалдаған жағдайда – халықаралық тасымалдың көлік құралын тіркеу және оның ұлттық тиесілілігі туралы құжат; 12) тауарларды мәлімделген кедендік рәсімдермен орналастырудың шарттарын растайтын құжаттар; 13) кедендік аумақтан тысқары жерде қайта өңдеу кедендік рәсімімен орналастырылған тауарларды қайта өңдеу өнімдерін ішкі тұтыну үшін шығару кедендік рәсімімен орналастыру кезінде тауарларды қайта өңдеу бойынша операциялардың мәлімделген құнын растайтын құжаттар;

Жеке пайдалануға арналған тауарларды кедендік декларациялау кезінде құжаттарды ұсыну

1. Жолаушыларға арналған кедендік декларацияда мәлімделген мәліметтерді растайтын құжаттарға: 1) жеке басын (соның ішінде кәмелетке толмаған адамның) куәландыратын құжаттар; 2) оларға қатысты кедендік декларациялау жүзеге асырылатын, жеке пайдалануға арналған тауарлардың құнын растайтын, жеке тұлғада бар құжаттар; 3) егер тыйымдар мен шектеулерді сақтау осындай құжаттарды ұсынумен расталса, осы Кодекстің [8-бабына](#) сәйкес жеке тұлғалар сақтауға жататын тыйымдар мен шектеулердің сақталғанын растайтын құжаттар; 4) көліктік (тасымалдау) құжаттары; 5) кедендік баждарды, салықтарды төлеуден босатыла отырып әкелу шарттарының сақталуын растайтын, оның ішінде шетелдік жеке тұлғаны Қазақстан Республикасына тұрақты тұруға қоныс аударушы деп тануды не шетелдік жеке тұлғаның Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес босқын, оралман мәртебесін алуын растайтын құжаттар; 6) Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағына жеке пайдалануға арналған көлік құралын әкелу кезінде ресімделген және Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағында уақытша болу үшін осындай көлік құралының шығарылғанын растайтын жолаушыларға арналған кедендік декларация; 7) осы Кодекстің [343-бабы](#) 1-тармағының 11) тармақшасына сәйкес кедендік декларациялауға жататын жеке пайдалануға арналған көлік құралын немесе жеке пайдалануға арналған осындай көлік құралының бір бөлігін сәйкестендіруге мүмкіндік

беретін мәліметтер қамтылған құжаттар; 8) жеке пайдалануға арналған көлік құралын иелену, пайдалану және (немесе) оған иелік ету құқығын растайтын құжаттар; 9) Комиссия айқындайтын жағдайларда қолма-қол ақша қаражатының және (немесе) ақша құралының шыққан жерін растайтын құжаттар;

10) осы Кодекстің 343-бабының 19 және 20-тармақтарында көрсетілген құжаттар;(19. Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағынан әкетілетін қайтыс болғандардың денелері (мәйіттері) салынған табыттарды және күлі салынған сауыттарды кедендік декларациялау кезінде мынадай құжаттар: Қазақстан Республикасында азаматтық хал актілерін тіркеу үшін айқындалған тәртіппен азаматтық хал актілерін тіркеу бөлімдері беретін қайтыс болуы туралы куәлік не қайтыс болуы туралы медициналық куәлік не көрсетілген құжаттардың нотариат куәландырған көшірмелері, ал жерленгеніне ұзақ уақыт өтуіне байланысты мұндай құжаттар болмаған кезде – әкетілетін сүйектерді сәйкестендіруге мүмкіндік беретін өзге де құжаттар;қайта жерленген жағдайда эксгумация өткізу мүмкіндігі туралы жергілікті мемлекеттік санитариялық қадағалау органдарының еркін нысандағы қорытындысы;) жөнелтуші елдің уәкілетті мекемесі берген қайтыс болуы туралы куәлік не қайтыс болуы туралы медициналық куәлік не осы құжаттардың көшірмесі, ал мәйіттің жерленгеніне ұзақ уақыт өтуіне байланысты ондай құжаттар болмаған кезде – әкелінетін сүйектерді сәйкестендіруге мүмкіндік беретін өзге де құжаттар;мырыш табыттарды дәнекерлеу бойынша жерлеу қызметтерін көрсетуді жүзеге асыратын мамандандырылған ұйымның оларда бөгде салынымдардың жоқтығын көрсете отырып және қайтыс болған адамның заттары мен құнды заттары қайтыс болған адамның денесімен (мәйітімен) бірге жөнелтілген жағдайда олардың тізімдемесі қоса беріле отырып, еркін нысандағы актісі (анықтамасы) ұсынылады.

11) осы Кодекстің 343-бабының 11-тармағына сәйкес Комиссия айқындаған жағдайларда декларант атынан және оның тапсырмасы бойынша әрекет ететін тұлғаның өкілеттігін растайтын сенімхат немесе өзге де құжат жатады.

2. Егер осы баптың 1-тармағында көрсетілген құжаттарда жолаушыларға арналған кедендік декларацияда мәлімделген мәліметтерді растайтын мәліметтер қамтылмаған жағдайда мұндай мәліметтер өзге де құжаттармен расталуы мүмкін.

Кеден органдары осы Кодексте айқындалған тұлғалардан Қазақстан Республикасының кеден және өзге де заңнамасының, Еуразиялық экономикалық одақтың кеден заңнамасының сақталуын қамтамасыз ету үшін қажетті құжаттарды және (немесе) мәліметтерді ғана ұсынуды талап етуге құқылы.

2. Кедендік операцияларды жасау үшін қажетті құжаттарды және (немесе) мәліметтерді олар жасалған кезде, егер мұндай құжаттар туралы мәліметтерді және (немесе) олардан алынатын мәліметтерді және (немесе) кеден органдарына кедендік операцияларды жасау үшін қажетті өзге де мәліметтерді кеден органдары Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің кеден органдары мен мемлекеттік органдарының (ұйымдарының) ақпараттық өзара іс-қимылы шеңберінде Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің кеден органдарының ақпараттық жүйелерінен, сондай-ақ мемлекеттік органдарының (ұйымдарының) ақпараттық жүйелерінен ала алатын болса, кеден органына ұсынбауға болады. Мұндай жағдайда осы Кодексте айқындалған тұлғалар осы құжаттар

және (немесе) мәліметтер туралы мәліметтерді кедендік декларацияда көрсетеді немесе оларды кеден органдарына осы Кодекске сәйкес өзге тәсілмен ұсынады.

Осы тармақтың ережелерін іске асыру мақсатында кеден органдарының кедендік операцияларды жасау үшін қажетті құжаттар туралы мәліметтерді және (немесе) осындай құжаттардан алынатын мәліметтерді және (немесе) кеден органдарына кедендік операциялар жасау үшін қажетті өзге де мәліметтерді ақпараттық өзара іс-қимыл шеңберінде Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің кеден органдарының ақпараттық жүйелерінен, сондай-ақ мемлекеттік органдарының (ұйымдарының) ақпараттық жүйелерінен алу мүмкіндігі туралы ақпарат кеден органдарының интернет-ресурстарына орналастыру және (немесе) ақпаратты өзге де тәсілмен тарату арқылы жалпы жұрттың назарына жеткізіледі.

3. Кедендік операцияларды жасау үшін қажетті құжаттардың және (немесе) мәліметтердің тізбесі, оларды ұсыну тәсілі мен мерзімдері осы Кодекске сәйкес белгіленеді.

4. Кеден органдары ақпараттық өзара іс-қимыл шеңберінде Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің кеден органдарының және мемлекеттік органдарының (ұйымдарының) ақпараттық жүйелерінен алуы мүмкін мәліметтердің құрамы мен осындай мәліметтерді алу тәртібін Комиссия айқындайды, ал ақпараттық өзара іс-қимыл Қазақстан Республикасының кеден органы мен мемлекеттік органдары (ұйымдары) арасында жүзеге асырылатын жағдайларда – Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес белгіленеді.

5. Кеден органдары құжаттардағы мәліметтерді өзгертпейтін, кеден органының шешімдер қабылдауына әсер ететін қатемен жазудың немесе грамматикалық қателердің болуы себебінен құжаттарды қабылдаудан бас тартуға құқылы емес.

6. Кедендік операцияларды жасау үшін қажетті құжаттар электрондық құжаттар немесе қағаз жеткізгіштегі құжаттар түрінде ұсынылады. Егер Одақ туралы [шартта](#), Еуразиялық экономикалық одақтың кеден заңнамасында және (немесе) Қазақстан Республикасының халықаралық шарттарында мұндай құжаттардың түпнұсқаларын міндетті түрде ұсыну белгіленбесе, көрсетілген құжаттардың көшірмелерін (оның ішінде электрондық құжаттардың қағаз көшірмелерін) ұсынуға болады.

7. Кедендік операцияларды жасау үшін кеден органдарына қазақ, орыс немесе шет тілдерінде жасалған құжаттар ұсынылуы мүмкін.

Кеден органы қазақ немесе орыс тілі болып табылмайтын тілде жасалған кедендік операцияларды жасау үшін қажетті құжаттарда қамтылған мәліметтердің аудармасын талап етуге құқылы.

8. Осы Кодекске және Қазақстан Республикасының халықаралық шарттарына сәйкес кедендік операцияларды жасау үшін Еуразиялық экономикалық одаққа мүше болып табылмайтын мемлекеттерде жасалған және қолданылатын кедендік құжаттар қолданылуы мүмкін.

Тауарлардың жекелеген санаттарына қатысты кедендік операцияларды бірінші кезекте жасау тәртібі

1. Дүлей зілзалалардың, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың салдарын жою үшін қажетті тауарларға, бейбітшілікті қолдау жөніндегі акцияларды орындау үшін не оқу-жаттығуларды өткізу үшін қажетті әскери мақсаттағы өнімге, тез бұзылуға ұшырайтын тауарларға қатысты, сондай-ақ жануарларға, радиоактивті материалдарға, жарылғыш заттарға, халықаралық пошта жөнелтілімдеріне, экспресс-жүктерге, халықаралық көрме іс-шараларында көрсетуге арналған тауарларға, гуманитарлық және техникалық көмекке, бұқаралық ақпарат құралдарына арналған хабарламалар мен материалдарға, халықаралық тасымалдау көлік құралдарын жөндеу және (немесе) қауіпсіз пайдаланатындай етіп ұстау үшін қажетті қосалқы бөлшектерге, қозғалтқыштарға, шығыс материалдарына, жабдықтарға, құрал-саймандарға, Қазақстан

Республикасының ұлттық валютасына, шетел валютасына, өзге валюталық құндылықтарға, қымбат бағалы металдарға, оның ішінде Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі және оның филиалдары әкелетін алтынға және басқа да осыған ұқсас тауарларға қатысты кедендік операциялар бірінші кезектегі тәртіппен жасалады.

2. Комиссия кедендік операциялар бірінші кезектегі тәртіппен жасалатын өзге де тауарларды айқындауға құқылы.

3. Осы бапты қолдану мақсаттары үшін тез бұзылуға ұшырайтын тауарлар санаттарының тізбесін – Комиссия, ал оны Комиссия айқындағанға дейін мүдделі уәкілетті органдармен келісу бойынша уәкілетті орган айқындайды.

Кеден органдарының және тұлғалардың кедендік операцияларды жасауы

1. Кедендік операцияларды кеден органдары, декларанттар, тасымалдаушылар, тауарларға қатысты өкілеттіктері бар тұлғалар, өзге де мүдделі тұлғалар жасайды.

2. Кеден органдарының атынан кедендік операцияларды өздерінің лауазымдық (функционалдық) міндеттеріне сәйкес осындай кедендік операцияларды жасауға уәкілеттік берілген кеден органдарының лауазымды адамдары жасайды.

3. Жекелеген кедендік операцияларды кеден органдары кеден органдарының ақпараттық жүйесі арқылы кеден органдары лауазымдық адамдарының қатысуынсыз жасай алады.

Кеден органдарының кедендік операцияларды кеден органдарының ақпараттық жүйесі арқылы кеден органдарының лауазымды адамдарының қатысуынсыз жасау тәртібін – Комиссия, ал оны Комиссия айқындағанға дейін уәкілетті орган айқындайды.

4. Декларанттар, тасымалдаушылар, тауарға қатысты өкілеттіктері бар тұлғалар, өзге де мүдделі тұлғалар кедендік операцияларды тікелей немесе осындай тұлғалармен еңбек қатынастарында тұрған жұмыскерлер арқылы жасайды.

Декларант, тасымалдаушы, тауарларға қатысты өкілеттіктері бар тұлға, өзге де мүдделі тұлға атынан кедендік операцияларды – кеден өкілі, ал осы Кодексте көзделген жағдайларда осы тұлғалардың тапсырмасы бойынша әрекет ететін өзге тұлға жасай алады.

Декларант

1. Мыналар кедендік рәсімдермен орналастырылатын тауарлардың декларанттары бола алады:

1) мыналар:

соның негізінде тауарлар Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік шекарасы арқылы өткізілетін шетелдік тұлғамен жасалатын мәміленің тарапы болып табылатын; оның атынан және (немесе) соның тапсырмасы бойынша осы тармақшаның екінші абзацында көрсетілген мәміле жасалған;

егер тауарлар Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік шекарасы арқылы тараптардың бірі шетелдік тұлға болып табылатын мәміле шеңберінен тыс өткізілсе – тауарларды иеленуге, пайдалануға және (немесе) оларға билік етуге құқығы бар;

Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағында тұрған шетелдік тауарларға қатысты шетелдік тұлғамен немесе Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттің тұлғасымен жасалған мәміленің тарапы болып табылатын;

кедендік транзиттің кедендік рәсімін мәлімдеген кезде – экспедитор болып табылатын;

соның негізінде тауарлар Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағынан әкетілетін, Еуразиялық экономикалық одаққа мүше бір мемлекеттің тұлғалары арасында жасалған мәміленің тарапы болып табылатын Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттің тұлғасы;

2) мыналар:

Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттің аумағында белгіленген тәртіппен құрылған және (немесе) тіркелген өкілдіктің, филиалдың жеке мұқтаждары үшін өткізілетін

тауарларға ғана қатысты кедендік рәсімдерді мәлімдеген кезде – осындай өкілдігі бар ұйым болып табылатын;

егер тауарлар Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік шекарасы арқылы шетелдік тұлға мен Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттің тұлғасы арасындағы мәміле шеңберінен тыс өткізілсе, тауарлардың меншік иесі болып табылатын;

кедендік қойма кедендік рәсімін, уақытша әкелу (жіберу) кедендік рәсімін, кері экспорт кедендік рәсімін, арнайы кедендік рәсімді мәлімдеген кезде – егер тауарлар Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік шекарасы арқылы шетелдік тұлға мен Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттің тұлғасы арасындағы мәміле шеңберінен тыс өткізілсе, тауарларды иеленуге және пайдалануға құқығы бар шетелдік тұлға;

3) Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағында орналасқан дипломатиялық өкілдіктер, консулдық мекемелер, мемлекеттердің халықаралық ұйымдар жанындағы өкілдіктері, халықаралық ұйымдар немесе олардың өкілдіктері, өзге де ұйымдар немесе олардың өкілдіктері;

4) кедендік транзит кедендік рәсімін мәлімдеген кезде – тасымалдаушы, оның ішінде кедендік тасымалдаушы;

5) кедендік қойма кедендік рәсімін, кері экспорт кедендік рәсімін, экспорт кедендік рәсімін мәлімдеген кезде – Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттің үшінші тараппен халықаралық шартына сәйкес осындай халықаралық шартта көзделген, осындай тұлғаға Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағында тұрған тауарларды Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағынан әкетуге құқық беретін құжатты алған шетелдік тұлға;

6) Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес салық төлеуші ретінде Қазақстан Республикасында тіркелген филиалы бар шетелдік тұлға.

2. Комиссия осы баптың 1-тармағы 2) тармақшасының үшінші абзацында көрсетілген шетелдік тұлға тауарлардың декларанты бола алмайтын жағдайларды айқындауға құқылы.

3. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген тұлғалар соларды сақтаған кезде жекелеген кедендік рәсімдермен орналастырылатын тауарлардың декларанттары бола алатын қосымша шарттар, сондай-ақ өзге де тұлғалар және соларды сақтаған кезде мұндай тұлғалар көрсетілген тауарлардың декларанттары бола алатын шарттар осы Кодексте айқындалады. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген тұлғалар соларды сақтаған кезде арнайы кедендік рәсімге орналастырылатын тауарлардың декларанттары бола алатын қосымша шарттарды, сондай-ақ өзге де тұлғаларды және соларды сақтаған кезде мұндай тұлғалар көрсетілген тауарлардың декларанттары бола алатын шарттарды Комиссия және Комиссия көздеген жағдайларда Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайды.

4. Осы Кодекстің [343-бабының](#) 6, 7 және 8-тармақтарында, [361-бабының](#) 2-тармағында және [364-бабының](#) 8-тармағында көзделген тұлғалар осы Кодекске сәйкес кедендік декларациялауға және (немесе) кедендік рәсімдерге орналастырмай шығаруға жататын тауарлардың декларанттары бола алады.

Декларанттың құқықтары, міндеттері және жауаптылығы

1. Декларант:

1) кедендік бақылаудағы тауарларды қарап-тексеруге, өлшеуге және олармен жүк операцияларын орындауға;

2) кеден органының осы Кодекстің [37-бабына](#) сәйкес берілген рұқсатымен кедендік бақылаудағы тауарлардың сынамаларын және (немесе) үлгілерін іріктеп алуға;

3) кеден органдарының лауазымды адамдары кедендік қарап-тексеру мен кедендік жете тексеру нысанында кедендік бақылау жүргізген кезде және осы адамдар тауарлардың сынамаларын және (немесе) үлгілерін іріктеп алған кезде қатысуға;

- 4) кеден органдарындағы өздері декларациялайтын тауарлардың сынамаларын және (немесе) үлгілерін зерттеу нәтижелерімен танысуға;
- 5) кеден органдарының немесе олардың лауазымды адамдарының шешімдеріне, әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) шағымдануға;
- 6) өздері декларациялайтын тауарлар туралы мәліметтерді нақтылау үшін сарапшылар тартуға;
- 7) осы Кодексте көзделген өзге де құқықтарды пайдалануға құқылы.

2. Декларант:

- 1) тауарларды кедендік декларациялауды жүргізуге;
- 2) кеден органына осы Кодексте көзделген жағдайларда кедендік декларацияда мәлімделген мәліметтерді растайтын құжаттарды ұсынуға;
- 3) декларацияланатын тауарларды осы Кодексте көзделген жағдайларда не кеден органының талабы бойынша көрсетуге;
- 4) кедендік төлемдерді, арнайы, демпингке қарсы, өтемақы баждарын төлеуге және (немесе) осы Кодекске сәйкес оларды төлеу жөніндегі міндеттің орындалуын қамтамасыз етуге;
- 5) кедендік рәсімге сәйкес тауарларды пайдалану шарттарын немесе осы Кодекске сәйкес кедендік рәсімдерге орналастыруға жатпайтын тауарлардың жекелеген санаттарын пайдалану үшін белгіленген шарттарды сақтауға;
- 6) осы Кодексте көзделген өзге де талаптарды орындауға міндетті.

3. Декларант осы тармақтың екінші бөлігінде көзделген жағдайларды қоспағанда, Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес осы баптың 2-тармағында көзделген міндеттерді орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны, кедендік декларацияда анық емес мәліметтерді мәлімдегені, сондай-ақ кеден өкіліне жарамсыз, оның ішінде қолдан жасалған және (немесе) көрінеу анық емес (жалған) мәліметтерді қамтитын құжаттарды ұсынғаны үшін жауапты болады.

Декларант Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы [кодексінде](#) көзделген жауаптылыққа мынадай жағдайларда:

- 1) егер кеден органы кедендік бақылау нысандарын және тәуекелдерді басқару жүйесінің ұсынымдарына сәйкес кедендік бақылауды жүргізуді қамтамасыз ететін шараларды қолданудың қажеттігі туралы хабардар етпесе, тауарларды шығарғанға дейін бұзушылықтарды дербес анықтаған және жойған;
- 2) кеден органының лауазымды адамы тауарларды қате сыныптау фактісін анықтаған жағдайда тауарларды шығарғаннан кейін оларды сыныптау жөніндегі шешімдерді қайта қарау кезінде тауарлар коды өзгерген;
- 3) алдын ала шешімді берген кеден органының лауазымды адамы тауарларды қате сыныптау фактісін анықтаған жағдайда тауарларды шығарғанға дейін де, сондай-ақ шығарғаннан кейін де алдын ала шешімдерде көрсетілген тауарлар коды өзгерген;
- 4) камералдық кедендік тексерудің нәтижелері бойынша бұзушылықтарды жою туралы хабарлама немесе көшпелі кедендік тексерудің нәтижелері туралы хабарлама тексерілетін тұлғаға табыс етілген күннен кейінгі күннен бастап отыз жұмыс күні ішінде бұзушылықтарды өз бетінше жойған;
- 5) енгізілетін өзгерістер тауарларға арналған тіркелген декларацияда көрсетілген тауарларға қарағанда өзге тауарлар туралы мәліметтерді мәлімдеуге алып келетін жағдайларды қоспағанда, егер бұзушылықтар төленуге жататын кедендік төлемдер мен салықтардың, арнайы, демпингке қарсы, өтемақы баждарының мөлшеріне әсер етсе, бұзушылықтарды талап қоюдың ескіруі мерзімі ішінде (өздері бойынша көшпелі кедендік тексеру басталған кедендік декларациялардан басқа) дербес анықтаған және өз еркімен жойған;

б) егер енгізілетін өзгерістер төленуге жататын кедендік төлемдер мен салықтардың, арнайы, демпингке қарсы, өтемақы баждарының мөлшеріне, тыйым салулар мен шектеулерді сақтауға әсер етпесе және тауарларға арналған тіркелген декларацияда көрсетілген тауарларға қарағанда өзге тауарлар туралы мәліметтерді мәлімдеуге алып келмесе, бұзушылық туралы талап қойылғанға дейін тауарларға арналған декларацияға өзгерістерді шығарғаннан кейін енгізу арқылы бұзушылықтарды өз бетінше жойған;

7) 500 еселенген айлық есептік көрсеткіштен аспайтын мөлшерде бюджетке төлеуге жататын кедендік төлемдерді, салықтарды, арнайы, демпингке қарсы, өтемақы баждарының төленуге тиіс сомаларын толықтырып есептеуге алып келген бұзушылықтарды тауарлар шығарылғанға дейін кеден органы анықтаған кезде, осындай бұзушылықтарды кеден органы анықтаған күннен кейінгі бір жұмыс күнінен кешіктірмей декларант төленуге тиіс кедендік төлемдерді, салықтарды, арнайы, демпингке қарсы, өтемақы баждарын толық көлемде төлеген жағдайларда тартылмайды.

4. Осы Кодекстің 149-бабы 1-тармағы [2\) тармақшасының](#) екінші абзацында және [б\) тармақшасында](#) көзделген тұлғалар осы баптың 2-тармағында көзделген міндеттерді орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін, сондай-ақ кедендік декларацияда анық емес мәліметтерді мәлімдегені, сондай-ақ кеден өкіліне жарамсыз, оның ішінде қолдан жасалған және (немесе) көрінеу анық емес (жалған) мәліметтерді қамтитын құжаттарды ұсынғаны үшін Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес заңды тұлғалар сияқты жауапты болады.

Кедендік операциялар жасалған кезде мүдделі тұлғалардың қатысуы

1. Мүдделі тұлғалар кедендік операциялар жасалған кезде қатысуға құқылы.

2. Кеден органының талап етуі бойынша мүдделі тұлғалар кедендік операциялар жасалған кезде кеден органдарына оларды жасауға жәрдем көрсету мақсатында қатысуға міндетті.

Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік шекарасы арқылы заңсыз өткізілген тауарларға қатысты кедендік операцияларды жасау

Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік шекарасы арқылы заңсыз өткізілген не шығарылуын кеден органдары осы Кодекске сәйкес жүргізбеген, бұл кедендік баждардың, салықтардың төленбеуіне немесе тыйым салулар мен шектеулердің, ішкі нарықты қорғау шараларының сақталмауына алып келген және кеден органдары Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағында осы тауарларды сатып алған тұлғаларда анықтаған тауарларға қатысты осындай тұлғалардың қалауы бойынша кедендік декларациялау жүзеге асырылуы мүмкін не осындай тауарларға қатысты уәкілетті орган айқындаған тәртіппен өзге де кедендік операциялар жасалуы және кедендік төлемдер, салықтар төленуі мүмкін.